

DOLENSKI

Glasilno Socialistične zveze delovnega ljudstva

NOVO MESTO

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaja vsak četrtak. Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oziroma ameriške dolarje. — Tek. račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-2-24

Štev. 16 (370)

Leto VIII.

NOVO MESTO, 18. APRILA 1957

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30. Pošt. pred. Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tisk. Casopisno-založniško podjetje »Slov. poročevalce« v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. Level

Odločneje vključujmo mlade ljudi v družbeno in javno življenje

V zadnjem času smo pogostokrat govorili in pisali, naj bi prišlo v nove svete okrajnega ljudskega odbora več mladih ljudi iz proizvodnje, zadrudnih organizacij, javnega življenja itd. Družbene organizacije smo povabili, naj dajo za to predloge in pripombe. Poslani predlogi pa žal v celoti spet kažejo značilnost, ki se vleče v našem delu že več let; v njih ni skoraj nobenega mladega človeka. S tem seveda ne trdim, da je treba oporekati ljudem, ki so jih organizacije in združenja predlagala! Nasprotno; prav ti, zdaj spet predlagajo tovariši, so nosili doslej vso težo političnega in gospodarskega življenja ter našega doseganega razvoja. Vendar je treba pri tem pogledati malo naprej, ne pa se morda ustaviti le pri novih svetih za to in prihodnje leto. Če bomo namreč ostali pri sedanjih praksah, bomo imeli čez nekaj let spet prav tak pojav: odbor bo vedno isti, odpadli bodo samo tovariši, ki bodo fizično onemogli ali pa umrli. Tako seveda ne bo moč izpolnjevati ne OLO in ne njegovih svetov.

Ideje, živahnost, sposobnost in delovni polet mladine naj koristijo vsej naši skupnosti — Zato je treba mladino pritegovati v družbeno upravljanje in jo usposobiti za bodoče naloge

cij naj bi se prav tu, v osnovni celici naše ljudske oblasti, uvajali in reševali zanimivih, čeprav še tako težavnih vprašanj domače vasi ali kraja. Nekolikokrat boljše je letos stanje v zadrudnih organizacijah, ki so iz vrst aktivov mladih zadrudnikov vključile delovne mlade ljudi v upravne odbore in svete.

Povsod drugod pa je stanje v okraju nezadovoljivo. Le preradi in praktično pozabljamo — čeprav smo v besedah vsi za to! — da ima mladina ideje, živahnost, sposobnost in neugnani delovni polet in da se ne boji ne težav ne novega, kar nastaja v življenju.

Če bi odbržali sedanje stanje in vztrajali pri starem, pri naši »politiki ne vključevanja mladih sil«, se s tem sami obsojamo na mrtvilo. Le-to pa ni

samo trenuten zastoj, temveč očitno nazadovanje. Na vseh področjih življenja vedno govorimo o socialističnih silah, ki jih moramo razvijati in kar je tudi zakon socializma. Največji izvor in rezervoar teh sil pa je prav v mladini. S tem, da jih ne vključujemo v naše odbore, organe oblasti, uprave in gospodarstva, te najdragocenejše moči osamimo in nemalokrat tudi dušimo.

Škodljivo ljubosumje

Eden izmed vzrokov za tako stanje je prav gotovo tudi v nevarnem in škodljivem ljubosumju. To ne nastaja zaradi stvari same ali nje v korist, temveč vedno onemogoča, kjer je nekdo ljubosumen na mlade, napredne, načrtov in volje polne sile, pri tem pa do dela skriva svojo nedelavnost ali pa nesposobnost. Mlad človek, ki se uveljavlja, mora dobiti v naši socialistični družbi vse priznanje, ne glede na to ali je bil ali ni bil v osvobodilni vojni. Kdor hoče danes delati, mu moramo dati možnost, da se uveljavi, moramo pa tudi skrbeti, da dušimo in preprečujemo vse ljubosumne posameznike, ki takega mladega človeka gledajo postrani ali pa ga celo zavirajo.

Kaj nam je pokazal škocjanski primer in kaj nas uči

V škocjanskem področju imamo zadnja leta značilen in poučen primer, kam nas pri-

pelje neupoštevanje razvojnih potreb. Videli smo, da se Škocjan z okolico ni mogel razviti ne politično in ne gospodarsko. Stvar je šla tako daleč, da niso mogli izvoliti niti krajevnega odbora, ki so si ga izbrali šele prejšnji teden. Socialistična zveza je v tem področju malo delala, prav tako niso bile aktivne druge organizacije. Zakaj? V škocjanskem okolju je bilo nekaj ljudi, predanih socializmu, ki so prva povojna leta in skozi naprej sami nosili vso težo razvoja na svojih ramenih. Te sile si niso znale poiskati opore v novih, mladih ljudeh. V svojem delu so doslej določeni razvoji, nato pa na neki točki obtičale. Ker mladih sil niso pritegnili k sodelovanju, so te sile postale — čeprav nehoti — celó ovira nadaljnjega razvoja. Prišlo je namreč do odtrjevanja, prebivalstvo pa je mislilo, da so to ljudje, brez katerih ni mogoče nič narediti. Pasivno čakanje in brezbržnost za napredek so posledice takega dela.

Seveda zdaj ni treba tam teh sil uničiti ali jih kriviti za vse. Brez obzira na nje pa je treba mlade ljudi poiskati in prav gotovo se bo stanje kmalu popravilo. Če pa tega ne bomo uredili in čeprav je krajevni odbor zdaj usvojen, brez mladih ljudi ne bo napredka in bomo čez čas še na slabšem.

Zdaj je torej zares zadnji čas, da s starej, dosedanjim prakso prekinemo, ko se namreč vrtimo vedno samo okoli določenega zaključnega kroga

ljudi, ki že delajo v javnem življenju. Odločno je treba preiti k pritegovanju mladih sil. Tu se ni treba prav ničesar bati. Četudi mlad človek v nekem odboru, svetu ali organizaciji navidez nič ne pomeni — vsaj v prvem času svojega učenja — in čeprav bo v prvi mandatni dobi tega odbora molčal in poslušal, je vendarle naša odgovorna dolžnost, da ga prav tu usposobimo, da bo čez določeno dobo postal človek, ki bo sposoben vsakogar zamenjati.

Kje naj dobimo nove odbornike, nove predsestavnike svetov in občinskih ljudskih odborov? Če mladih sil ne bomo pritegovali in jim pomagali pri vstopanju v življenje, bo nastopila taka praznina, da je zlepa ne bomo mogli premostiti. Vemo pa, da imamo veličanske rezervoarje sil, ki lahko s časom zamenjajo vsakega človeka. Tako rešitev pa terja tudi sam naravni razvoj, pred katerim ne bi smeli zapirati oči.

FRANC PIRKOVIČ

Delo — ponos človeka! Mladina ne zaostaja; kjer je treba priti, tam pomaga in gradi domovino. — Na sliki: mladinska delovna četa novomeških dijakov koraka na nogometno igrišče na Loku

Narod pesnika slavi

Novo mesto za 70-letnico pesnika in dramatika Pavla Golje

Z nepozabno in intimno prirodnostjo je v nedeljo dopoldne Novo mesto počastilo 70-letnico pesnika in dramatika PAVLA GOLJE. Slava, ki je potekala v čitalnici Študijske knjižnice Mirana Jarca, so se razen jubilarja in njegovih najbližjih sorodnikov udeležili še akademiki: Dr. Milko Kos, Anton Melik, Božidar Jakac,

Marijan Kozina, znanstveniki dr. Metod Mikuš, dr. Fran Zwitter, dr. Niko Zupančič, predsednik okr. odbora SZDL narodni heroj Jože Borkštar, sekretar okr. odbora SZDL Martin Zugelj, predsednik Ob LO Maks Vale, prior pleterške kartuzije dr. Leopold Edgar, zast. Društva slov. književnikov Anton Podbevšek, zastopnik NUK dr. Pavle Kalan in številni predstavniki novomeških oblastvenih in političnih organov, prosvetni, zdravstveni in drugi javni delavci kot ostali ljubitelji poezije. Vse te je pozdravil upravnik SK Bogo Komelj, ki je razen čestitk in pozdravov izročil jubilarju darilo Novega mesta — umetniško sliko prof. Jakca. Topla voščila je nato izrekel pesniku generalni tajnik SAZU dr. Milko Kos, za

njim pa je o Pavlu Golju kot človeku in umetniku, vedno nemirnemu iskalcu in ustvarjalcu lepote in pomembnem poetu ter dramatikcu nadse pristrčno govoril slavljencev sošolec in vrstnik dr. Ivan Vasič. Vidno pinjen se je Pavel Golja z njemu lastnim humorjem zahvalil za pozornost. Djakinja gimnazije je recitirala pesem o Začaranem poetu, ki jo je jubilarju poklonil pesnik Severin Sali. Le-ta je za tem Pavlu Golju tudi čestital v imenu mlajše pesniške generacije. Pionirja iz Smihela sta z ljubko deklaracijo iz »Mucnega doma« povedala pesniku, kako so mu najmlajši hvaležni za vse, kar jim je napisal in zanje prevedel. Izročila sta mu velik sopek nagejnov in s tem zaključila nadse toplo in spoštovanja polno slovesnost, ki je prevzela zaradi pristrčne in niti niti hvaležnosti in vse goste. Navzoči so si nato ogledali razstavo o življenju in delu pesnika Golje, ki jo je pripravila študijska knjižnica. Mimo fotografij, osebnih dokumentov in pesnikovih spominov je razstavljenih precej jubilarjevih rokopisov, pesmi v raznih periodikah, člankov, zbir, dramatičnih del, prevodov in literature, ki kaže vsestransko ustvarjalnost jubilarja, nemirnega kapitana poezije, boema in umetnika. Razstava bo odprta do 30. aprila in njen ogled priporočamo. Slovesnost je posnela na filmski trak tudi ekipa Viba film iz Ljubljane.

Novomeški taborniki v ljubljanskem Radiu

V ponedeljek, 22. aprila, na Dan tabornikov Slovenije, bo zvečer ob 18.40 mladinska oddaja. Posvečena bo taborniškimi organizacijami, ki dosega v državi iz leta v leto lepše in večje uspehe. V oddaji sodelujejo tudi novomeški taborniki, ki vabijo starše in ljubitelje organizacije, da v ponedeljek zvečer prisluhnejo mladinski oddaji.

POSREDOJMO MLADIM LJUDM IZKUZNEJE NAŠE REVOLUCIJE!

Zato, dostikrat z nezaupanjem gledamo na mlade ljudi, čes: ne znajo, niso dorasli, nimajo izkušnje... Ne vprašamo se pa, ali smo jim potrebne izkušnje dali ali posredovali! Odgovorna in pomembna dolžnost sedanje generacije, ki jo je vzgojila revolucija, je torej: ne držimo sami vsega v rokah, posredujemo izkušnje mladim ljudem, ki naj obvezno sodelujejo v vseh vprašanih javnega in političnega življenja! Napredka in nadaljnega razvoja brez tega ne bo.

Podzavestno smo si ustvarili monopolizem v vseh vprašanih. Vemo pa, da je po končani vojni minilo že 12 let. Mladina, rojena v letih tik pred zadnjo vojno, je zdaj v svoji zreli dobi, to so že mladi možje in žene v polni moči, ki lahko danes dajo največ. Mi pa jih dostikrat sploh ne vidimo.

V krajevnih odborih sploh nimajo mladine!

Če pogledamo občine in občinske svete, je tu še težji položaj. V krajevnih odborih mladine sploh nimajo vključene, čeprav bi tu morala imeti celó večino! Mladi ljudje iz vrst zadrudnih organizacij, društev in družbenih organiza-

TREBNJE DOBI NOVO POSTAJO

4. aprila je republiški Uradni list objavil na strani 132 kratko, za prebivalce občine Trebnje in za Dolenjsko pa zelo važno objavo: Železniško transportno podjetje v Ljubljani je razpisalo prvo pisemno licitacijo za oddajo gradbenih in obrtniških del za gradnjo novega postajnega poslopija v Trebnjem. Oddana bodo vsa gradbena in obrtniška dela z vsemi instalacijami. Predračunska vsota je 30 milijonov 48.181 dinarjev. Rok za dograditev objekta do vključne III. faze je 1. november 1957, vsa druga dela pa mora-

9. aprila so se zbrale žene Crnomolja in Vojne vasi; obravnale so probleme mesta in ugotovile, da je veliko področij, kjer bi se žene lahko udeleževale. Zlasti bi bilo dobro, da bi se žene zanimale za olepšavo mesta, da bodo novi nasadi res v okras mesta in da bi jih ne

Žene v Crnomlju so ustanovile Zvezo ženskih društev

uničevali otroci. Tudi za pospeševanje naprednega gospodinjstva se bodo odselej bolj zanimale ter organizirale tečaja za vlaganje zelenjave in sadja. Vrtove bodo čim bolj obdelovale, da bodo pridelale čim več koristne zelenjave. Pogosto se bodo sestajale, organizirale predavanja s področja gospodinjstva, zdrave prehrane, dietične hrane in pod., kar bo pač žene najbolj zanimalo. Izrazile so željo oz. potrebo po šivalnici in kralpicini, kar bi ženo in mater razbremenilo pri njenem

vsakdanjem delu. Aktivno bodo sodelovale tudi v potrošniških svetih in šolskih odborih.

Žene so na zborovanju izvolile občinski odbor Zveze ženskih društev, ki si bo v kratkem razdelil naloge na raznih področjih dela.

Predsednik občine Janez Zunič in sekretar obč. kometeja Bojan Fabjan sta predlagala, naj bi žene v bodoče pustile svojim otrokom na skupne izlete, kjer se mladina v družbi vsekar bolj pozitivno razvija kot če si razvedrila sama. Mater je naj bi tudi pustila mladino na razna dela za ureditev raznih mestnih komunalnih potreb. Oba sta želela novemu odboru veljiko uspeha pri delu.

Sledilo je predavanje o zdravni prehrani, katerega je imela Alojzija Podvesek.

Novoustanovljeni zvezi ženskih društev v Crnomlju želimo mnogo uspehovi!

Priprave za 1. maj v Semiču

Semičani se že pripravljajo na proslavo 27. aprila in 1. maja. Na predvečer bodo po vaseh zagoreli kresovi. Osrednja proslava bo v Semiču. Mladi bodo postavljeni, 1. maja bo pa organiziran izlet na Mirno goro.

P. M.

Gostinstvo hoče v korak z ostalimi panogami gospodarstva

Pavšalna obdavčitev manjših gostinskih obratov, dela prost dan tudi v gostinstvu, investicije, vodenje poslovnih knjig, pregled lokalov, prehrana abonentov, nadaljno izboljšanje lokalov, več sodelovanja z ljudskimi odbori in trgovinsko zbornico, strokovni kader in drugi problemi gostinstva, to so bila vprašanja, ki so jih obravnavali na občnem zboru okrajne gostinske zbornice Novo mesto 5. aprila letos. Občni zbor je bil v primeri z lanskim prav dober. Poleg delegatov so mu prisostvovali tudi predstavniki republiške gostinske zbornice, OLO, trgovinske zbornice, OSS in drugi.

Dovolj gostinskih obratov

Razen hotelov je število ostalih gostinskih obratov v okraju zadostno in tudi razporeditev je primerna. V okraju je skupno 156 gostinskih obratov, od tega 4 hoteli, 6 planinskih koč, 3 restavracije, 127 gostin, 3

menze, 2 kavarni, 10 bifejev in 3 slaščičarne. Promet je bil lani manjši za 32 milijonov od predlanskega. Promet se je znižal lani pri alkoholnih pijačah za 11,2 odstotka, pri brezalkoholnih za 13,2 odstotka in pri hrani za 7,9 odstotka.

Pavšalno obdavčitev zasebnih in manjših družbenih gostišč, ki dosega do dva milijona letnega prometa, so gostinci predlagali že prejšnja leta, vendar predlog dosedaj ni bil upoštevan. V nekaterih okrajih so pavšalno obdavčitev že uvedli. OLO-ji so dobili priporočilo, da uvedejo tak način obdavčenja gostincev letos tudi v našem okraju. Ta predlog gostinci zagovarjajo s tem, da bi potem vnaprej vedeli, koliko morajo odvesti skrupnosti, kar bi jim omogočilo lažje poslovane in vzpodbudno vplivalo na prizadevanje za izboljšanje lokalov in boljše potrebe.

Kritike, da davčni organi ne upoštevajo podatkov v poslovnih knjigah, je bilo že veliko. To je res, da ne upoštevajo teh podatkov, res pa je tudi, da posamezniki še zelo površno vodijo poslovne knjige, kar povzroča nezaupevanje davčnih organov do podatkov v knjigah. Predsednik upravnega odbora republiške gostinske zbornice je pri tem omenil, da je treba najprej pošteno delati, potem pa zahtevati pošteno obravnavanje. Zaradi posameznikov, ki kršijo predpise o vodenju poslovnih knjig, nosijo večkrat posledice tudi pošteni gostinci.

Dela prost dan tudi za gostince

Gostinci prav tako predlagajo, da bi smeli gostinski obrati enkrat tedensko zapreti lokal zaradi dneva tedenskega počitka in bolj sistematičnega čiščenja lokalov. Za to naj bi imeli

zakonito pravico, posluževali pa se naj bi je le tisti, ki hočejo in ki si ne morejo drugače urediti nemotnega obratovanja, hkrati s upoštevanjem pravice človeka do enodnevnega počitka v tednu. Dan, ko katero gostišče ne bi obratovalo, naj bi določili sporazumno z občinskimi ljudskimi odbori. Ta predlog, ki je utemeljen, bi bil težko izvedljiv le v gostiščih, kjer se hranijo abonenti.

(Nadaljevanje na 3. strani)

URE

ZA ČAS OD 19. DO 28. APRILA

Prevladovalo bo suho, večinomna jasno vreme. Kratkotrajne padavine z ohladitvijo pričakujemo med 18. in 19. aprilom ali med 21. in 23. aprilom. Večje oz. trajnejše padavine in hkrati močna ohladitev bo v zadnjih dneh prihajajočega tedna. Po padavinah v prvih jasnih nočeh slana.

(Napoved priredil V. M.)

Čeprav je že pomlad, priroma iz te in one kleti še vedno kak voz lanskega krompirja. Naš fotoreporter je na Mirni pred kratkim »ujel« dolgo vrsto kakih 25 voz. Kmetijska zadruga je plačevala krompir od 11 do 13 dinarjev. Kdor je lani škilil na spomladansko višje ceno inč -strijskega krompirja, ni prišel na račun. V jeseni bi ga lahko bolje prodal...

NEKAJ JE TREBA UKRENITI!

Zadnje tri žrtve starega razstreliva nad Mavelinom, so resno opozorilo, da je treba nekaj ukreniti, da ne bo več nesreč, saj jih je bilo že dosedaj preveč.

Na površju ni več veliko teh nevarnih predmetov, pač pa jih je mnogo v jama, kamor je bilo zmetano staro razstrelivo pri odstranjevanju. Ljudje pa ki iščejo zasluge, gredo ponj tudi v jame. Med ostalim razstrelivom so tudi topovske granate in mine. Ker so iz različnih kovin jih nabiralec obdrža tako, da odtolčejo od topovske kroglice bakreni pas in smeje medeninaste tulce. Odpadki barvnih kovin imajo namreč veliko višjo ceno kot ostale kovine. Čeprav je razstrelivo staro, so vžgalniki na glavah topovskih kroglic ali na minah v več primerih še vedno aktivni. Zato ni čudno, da mina ali granata pri udarjanju eksplodira.

Na podoben način so zbirali kovine tudi prejšnji teden poneorečni dekci, kot je pripovedoval najmlajši poneorecenc, ki je bil navzlic hudim poškodbam še dolgo pri zavesti. Topovske naboje in verjetno tudi minometalske mine so spravljali

Meso spet dražje

V ponedeljek 15. aprila je bil novomeški trg tako založen, da so morale nekatere kmetice prodajati kar na tleh, ker je zmanjkalo stofinj.

Dobiti je bilo vsega: zajuce po 400 dinarjev komad, pure po 800 dinarjev, suhe hruške po 500 dinarjev afrikle, jabolke po 60 dinarjev kilogram, jajca po 12 dinarjev komad, salata po 20 dinarjev krožnik, surovo maslo v palicah po 10 dinarjev, peteršilj po 10 do 15 dinarjev šopek in cvetje.

Prodajalcem konfekcije, volnenih izdelkov in platna, voščenih rož in lončanem je šla roba odlično v promet. Na trgu so bili tudi štirje vozovi lepih drv. Zahtevali so 2200 dinarjev za meter. Kot je kazalo, za drva ni bilo kupcev po tej ceni.

V mesnici je vrelo kot v panju. Ne zaradi velikega prometa, temveč zaradi godrnjanja, kajti meso se je spet podražilo. Lahko rečem, da so gospodinje besne zaradi tega in marsikatero sem slišala, da se je navduševala za vegetarijanstvo. Govedino prodajajo po 200 dinarjev in 250 dinarjev kilogram, teletino po 280 dinarjev in svinjino po 360 dinarjev za kilogram.

Naš odgovor

Na sektorskih konferencah gostincev kot tudi na letnem obnem zboru ukrajne gostinske zbornice je bilo precej hude kritike na račun sanitarne inspekcije in Dolenjskega lista, zaradi objave ugovorilnih pomanjkljivosti v posameznih gostiščih. Trdili so, da taka polmenska objava škoduje ugledu gostinskega obrata in turizmu sploh.

Da ni gostinjska in čast nesnaga in druge stvari, ki jih odkrije ali ugotovi inspekcija in je to objavljeno v pokrajinskem listu, se popolnoma svirjamo. Samo za padec ugleda ni kriva objava, pač pa stanje, kakršno je inspekcija našla, kajti poznajo ga tudi gostje. Polmenska objava takega primera, ki je samo eno od sredstev za dosegajoč izboljšanja, pa dokazuje, da ni v vseh gostiščih enako, pač pa za napake, ki jih je objavila. Objava podatkov brez navedbe gostišča bi gotovo škodovala ugledu celotnega gostinstva. To bi bila krivica, saj vemo, da je večina gostinskih obratov, tako socialističnih, kot tudi zasebnih, urejenih in vzdrževanih v najlepšem redu. Ob neki priložnosti smo objavili pritožbo gostov čez neki gostinski obrat brez pomenne navedbe obrata. Drugi dan po objavi so pri nas protestirali zastopniki gostinske zbornice in več gostinskih podjetij in zahtevali, da take primere vedno objavljamo z navedbo obrata, ker drugače se čutili vsi prizadeti.

PLEMENSKI PRAŠIČKI CENEŽI!

Na živinoga tržišče je bilo tokrat pripeljanih 1434 prašičkov, prodanih pa komaj 722. Najslabši plemenski prašički, stari do 10 tednov, se bili po 2500 dinarjev, najlepši pa po 4500 dinarjev. Tri do šestmesecni so veljali od 4000 do 8500 dinarjev. Zaradi velike ponudbe so cene zelo popustile.

Zadeva Bastarja in soobtožencev še ni končana

30. novembra 1955 smo objavili vest o končanem sodnem postopku proti direktorju kočevskega Avto podjetja Ludviku Bastarju in ostalim soobtožencem pred okrožnim sodiščem v Novem mestu. Takrat smo tudi omenili, da se bo javni tožilec pritožil zaradi oprostivne več kaznivih dejanj posameznih obtožencev in zaradi pomanjkljivosti kazni za posamezna dejanja. Za posamezne primere kazni so se pritožili tudi posamezni obsojenci.

Glede oprostivnosti sodb obtoženega Bastarja, proti katerim se je javni tožilec pritožil, je Vrhovno sodišče LRS priznalo utemeljenost pritožbe za deset ali enajst primerov oprostivne ter naložilo Okrožnemu sodišču ponovno razpravo glede teh kaznivih dejanj, ki so bila oproščena. Pravi tako, je v enem primeru ugodilo pritožbi Bastarja in mu za eno kaznivo dejanje znižalo kazen iz treh na en mesec. Soobtoženim Albertu Kolarju, Alojziju Kovaču in Albertu Medicu je Vrhovno sodišče obščno znižalo kazen za posamezna dejanja, nekatera dejanja pa bo

Razpis delovnih mest

Gostinsko podjetje Hotel Kandija Novo mesto razpisuje naslednja delovna mesta:

EKONOMI (skladiščnik). Pogoji: večletna praksa na enakem ali podobnem delovnem mestu v gostinstvu ali pa trgovska izobrazba.

NATAKARJA ali NATAKARICO za vodstvo samostojnega gostišča. Pogoji: kvalificirana moč iz stredbe z večletno prakso v gostinstvu in z znanjem enega tujega jezika.

KUHINJSKO VAJENKO. Pogoji: 4 razredi gimnazije z malo matura in veselje do gostinske oz. kuharske stroke.

Nastop službe takej. Ponudbe z opisom dosežanih zaposlitve oz. dokazilo o šolski izobrazbi in strokovnosti je treba izročiti osebno ali pa dostaviti po pošti na gornji naslov.

OPOZORILO ZAVODA ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE

Vsem ustanovam, gospodarskim organizacijam in privatnim delodajalcem:

Ugotavljamo, da se ne upošteva Navodila o vođenju evidence o nezgodah in poškodbah pri delu (Uradni list FLRJ št. 35/52). Prijave o nesrečah pri delu so pomanjkljivo izpolnjene, poslana z velikimi zamudami, tudi za več mesecev nazaj.

Če poslednji Zavod ne bo prejel prijave o nesreči pri delu v zakonitem roku ali če bo prijava pomanjkljivo izpolnjena, ne bo priznal, da se je nesreča zgodila pri delu in bo dela nezmožne dni za hranarino obračunaval kot navadno bolezen.

Zdravstvene ustanove (zdravniki) morajo zahtevati od zavarovancev, ki izjavljajo, da so se onesrečili pri delu, izpolnjene »Prijave o nesreči pri delu«. Le v hudih in nujnih primerih to ni potrebno, pač mora biti tudi v takih primerih prijava poslana v zakonitem roku. Zdravniki v nobenem primeru ne smejo pošiljati nakaznic za hranarino v primerih nesreče pri delu, če prijave o nesreči pri delu za dotičnega niso prejeli.

ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE NOVO MESTO

Zdravstvena in prosvetna korist šolske mlečne kuhinje

(nadaljevanje in konec)

V oktobru 1956 smo imeli 2.000 šolskih kuhinj za 400.000 otrok. 1. novembra 1956 3.796 kuhinj za 787.212 otrok, 1. decembra 1956 6.665 kuhinj za 1.200.000 otrok in 1. januarja 1957 9.430 kuhinj za 1.591.515 otrok.

1.591 šolskih kuhinj in otrok še vedno raste in bo po sporočilih zajetih skupno okrog 1.760.000, t. j. približno 75% od celotnega števila šolskih otrok v Jugoslaviji.

Naša organizacija se je že od vsega začetka zelo resno lotila te naloge. Upoštevala je ne samo potrebe terena, temveč tudi analize naših zdravstvenih ustanov in uspelo ji je izredno hitro o koristnosti te akcije prepričati našo javnost in jo pritegniti k delu. V ta namen so glavni odbori Rdečega križa izvedli številne in raznovrstne ukrepe.

Na plenumih in posvetovanjih je bila posebna točka dnevnega reda posvečena organiziranju dela v šolskih kuhinjah. Po vsej obdani so bili sestanki Rdečega križa s predstavnicami oblasti, političnih in družbenih organizacij v zvezi z ustanavljanjem

DR. OLGA MILOŠEVIĆ, generalni sekretar Jugoslovanskega Rdečega križa:

šolskih kuhinj. Po vseh šolah so bili roditeljski sestanki zaradi zadevnih dogovorov, po mnogih krajih pa so šolski odbori in osnovne organizacije Rdečega križa ustanovile posebne skupne odbore za vodstvo dela v šolskih kuhinjah. Čeprav je na ta način zagotovljeno zelo široko sodelovanje, pa vendar ne smemo pozabiti, da ostane odgovornost za delo kakor tudi materialna odgovornost v celoti na organizaciji Rdečega križa. Res je, da so po Uredbi o šolskih kuhinjah odgovorni zanje prosvetni organi, vendar pa to ne more biti danes samo njihova dolžnost, ko gre za material, za katerega odgovarjamo mi kot organizacija.

Tudi ni prav, da se vsa skrb in odgovornost naprti samo učiteljem. To mora ostati družbena skrb in naloga, okoli katere se aktivno zbira veliko število ljudi, zlasti roditeljev. Rdeči križ pa je odgovorni organizator. In v tej konkretni in ljudski na-

bi bil konec takih nesreč. Tistih nekaj kilogramov starega železa, ki ga posamezniki dobijo in prodajo, ne more odtehtati njih ene same človeške roke, kaj se je toliko življenj, kolikor jih je že terjalo. Ker vsa opozorila na previdnost pri tem delu niso zalegla, je treba preprečiti nesreče na drug način. Ljudje v okolici, ki jih je zadnja nesreča še posebno pretresla, pričakujejo, da bo občinski ljudski odbor nekaj ukrenil da bo konec takih nesreč.

Še enkrat

Če logar ne ve, kaj je tri ali štiri

Na protest Revirnega nadzorstva gozdne uprave v Žužemberku, smo zadevo, o kateri smo poročali v našem listu, letos 14. marca glede prevzema pragov pri posestniku Miriču v Seli pri Hinjah raziskali še na kraju samem.

Logar Golob je 13. marca 1956 prevzel pri Miriču pet (5) stesanih bukovih trojk za četvorke. Hkrati je prevzel tri nestesane hrastove prage (med ostalimi pragi), ki so bili pozneje prodani po zatrjevanju Miriča za jamski les in ne za prage, po poročilu Kmetijske zadruga Hinje pa za hrastovo hlodovino vrste »C«.

Lesni manipulant KZ Hinje je opozoril Miriča, da pragov ni toliko kot je navedeno v

Še enkrat

Če logar ne ve, kaj je tri ali štiri

prevzemni konsignaciji logarja. Mirič je nato odšel na dom logarja in mu to povedal ter ga prosil, da prevzemno listino popravil. Mirič trdi, da mu je logar takrat dejal, da ne more popravljati, ker je kopijo že poslal na revirno nadzorstvo, o čemur je logar tudi prevzel. Ta je Miriču res odmerila prispevek za gozdni sklad (ne za prometni davek, kot je bilo v članku pomotoma navedeno) z odlokom z dne 29. marca 1956 na osnovi nepravilnega prevzema pragov.

Iz listin revirnega nadzorstva je razvidno, da je bila prva odmera gozdnega sklada stornirana in 5. septembra 1956 izdana nova, popravljena. Toda Mirič zatrjuje, da za ta popravek ni vedel do 20. marca 1957, ko sta mu to povedala šef revirnega nadzorstva in logar Golob v pisarni krajevnega urada v Hinjah, kamor je bil klican zaradi na-

Nobenega dolenjskega gospodarja brez DOLENJSKEGA LISTA!

Skozi dobrniške sadovnjake

nasade. Na splošno so dobrniški sadjarji spoznali, da z dosedanjim načinom dela ni mogoče pričakovati dobrih uspehov v proizvodnji. Zato so začeli ob-

Še enkrat

Če logar ne ve, kaj je tri ali štiri

vedenega članka. Se prej je bil nujno klican v Žužemberku na revirno nadzorstvo skupno z logarjem, vendar logar ni prišel. Mirič pove tudi, da so z njim v pisarni krajevnega urada govorili precej ostro.

Mirič bukovih pragov ni prodal in jih ima še sedaj. Seveda so za prage neuporabni. Da jih ni prodal, je pač njegova krivda. Od njih bo moral plačati prispevek v gozdni sklad v znesku 11.794 din za 18 bukovih pragov. Bil je nejevoljen, ker je cena bukovim pragom po 8. marcu 1956 padla na polovico, pa je menil, da se bo pozneje popravila, kar pa se ni zgodilo.

Res pa je tudi, da si preprosti ljudje ne znajo pomagati. Namesto da bi jim takti, ki so večkrat med njimi, pojasnili vsako stvar, jih zavrnijo na kratko ali pa celo nahrušijo. Zaradi tega ni pravega zaupanja med ljudmi do terenskih organov.

Nobenega dolenjskega gospodarja brez DOLENJSKEGA LISTA!

Skozi dobrniške sadovnjake

navljati večji, strdneji sadovnjak na hribu Marence za Gorenjo vasjo in Dobrnjem. Dosedaj to zemljišče ni bilo dobro izkoriščeno. Zasadijo so ga z vis-

Še enkrat

Če logar ne ve, kaj je tri ali štiri

mu proti plačilu porabljenih drv. Ali pa je prevzela patronat nad gimnazijami, na katerih se hra. na raznaša v termoskanglah, ki jih je dala na razpolago armada. Posamezna podjetja, odbori, posamezniki skrbijo za brezplačen prevoz hrane od skladišča do kuhinje. Zitopromet, zadruga in mlinci so posojali moko in kruh, da bi kuhinje ne prenehale z delom, dokler z Reke ne pridejo pošiljke moke.

Organizacija Podmladka je pritegnjena za vzdrževanje hi. glene, nadalje za razdelitev obrokov, kakor tudi za skrb za bolne tovaršice, ki jim njihov obrok nosijo domov itd.

Kar zadeva dekleta iz tečajev RK za žensko vaško mladino, poznamo izredno lepe primere njihove prizadetosti, vendar smo mnenja, da bi jih bilo treba k tej nalogi še bolj pritegniti.

V okviru tako kratkega poročila pač ni mogoče omeniti vseh čudovitih lepih zgledov prostovoljne zavzetosti za delo pri šolskih kuhinjah. Prav gotovo so še napake in tudi vprašanja, ki jih bo treba urediti. In to bo pač ena prvih nalog v bližnji prihodnosti.

Končno smo mnenja, da ni odveč, če se posebej ugotovimo, da so šolske kuhinje za otroke izredno koristne in da jih bo

Še enkrat

Če logar ne ve, kaj je tri ali štiri

naših, ločeno z jablanami, bruskami in slivami. Podobna obnova se bo še nadaljevala, ker nameravamo izkoristiti vse še nezasajene kmetijske površine s sadnimi vrstami, po predhodni proučitvi strokovne komisije, v kolikor ne bodo ta zemljišča še primerna tudi za druge kmetijske kulture.

Zelimo, da se lotijo tega tudi ostale KZ, zato naj jim bo ta kot vzgled in primer, kako je treba organizirati pospeševanje in obnovo v sadjarstvu. K.P.

V TEM TEDNU NABIRAMO:

CVET črnega trna — oparnice (450 dinarjev), gloga — belegra trna (300 dinarjev), dišete vijolice samo modre (1000 dinarjev).

LIST regrata (100 dinarjev), RASTLINO plešča (60 dinarjev), krvavega mlečka (100 dinarjev).

LUBJE krhlike (60 dinarjev), češnjakovih korenin (120 dinarjev).

KORENINE gladeža (65 dinarjev), trobentice (150 dinarjev), regrata (120 dinarjev), habata (40 dinarjev), repnica (130 dinarjev), bočede neže (150 dinarjev), sladkih koreninic (120 dinarjev), male norice (45 dinarjev).

OGLAŠUJTE V DOLENJSKEM LISTU!

Vsa podjetja, kmetijske zadruga, ljudske odbore, ustanove, organizacije, društva in posameznike vabimo, da objavljajo v Dolenjskem listu vse vrste oglasov.

Objavljajte v domačem časniku vse razpise za nova delovna mesta, štipendije, licitacije, reklamne oglašje za vaše izdelke in usluge, oglašje za iskanje in prodajo strojev, surovin, blaga in podobno.

Naročajte male oglašje, ki vam prinesejo zanesljiv uspeh!

Podprite z oglašjem redno izhajanje domačega pokrajinskega časnika, ki seznanja nad 50.000 bralcev z najvažnejšimi političnimi, gospodarskimi in kulturnimi dogodki, zlasti pa z vsem družbenim dogajanjem Dolenjske.

Naročila za reklame in oglašje pošiljajte na naslov: Uprava Dolenjskega lista, Novo mesto, p. predal 33

Še enkrat

Če logar ne ve, kaj je tri ali štiri

● KRATKE
● IZ RAZNIH
● STRANI

● Egiptovsko veleposlanstvo v Washingtonu je sporočilo, da bi imela vlada Egipta, in Saudove Arabije navzočnost izraelskih ladij pri vstopu v Akabski zaliv za nevarnost za svoji državi. Egipt tudi ne more dovoliti izraelskim ladjam prehoda skozi Sueski prekop, ker je še vedno v vojni z Izraelom.

● Naftovod med Izraelom in Iranom je bil v mestom Birsebo v puščavi Negev je začel delovati. Dolg je 244 kilometrov in so ga začeli graditi po zapori Sueskega prekopa. Iz Beršibe prevažajo petrolej v železniških cisterneh do velike rafinerije v Hajfi.

● Predsednik francoske vlade Mollet je izjavil, da bi alžirski muslimani izgnali vse tujce iz Alžira. Zanimal je, da bi francoski vojniki in orožniki izvajali nasilje nad muslimanskim prebivalstvom.

● Razoročitveni pododbor OZN, ki zaseda v Londonu, je začel delovati. Dolg je 244 kilometrov in so ga začeli graditi po zapori Sueskega prekopa. Iz Beršibe prevažajo petrolej v železniških cisterneh do velike rafinerije v Hajfi.

Še enkrat

Če logar ne ve, kaj je tri ali štiri

● Predsednik francoske vlade Mollet je izjavil, da bi alžirski muslimani izgnali vse tujce iz Alžira. Zanimal je, da bi francoski vojniki in orožniki izvajali nasilje nad muslimanskim prebivalstvom.

● Razoročitveni pododbor OZN, ki zaseda v Londonu, je začel delovati. Dolg je 244 kilometrov in so ga začeli graditi po zapori Sueskega prekopa. Iz Beršibe prevažajo petrolej v železniških cisterneh do velike rafinerije v Hajfi.

Še enkrat

Če logar ne ve, kaj je tri ali štiri

● Predsednik francoske vlade Mollet je izjavil, da bi alžirski muslimani izgnali vse tujce iz Alžira. Zanimal je, da bi francoski vojniki in orožniki izvajali nasilje nad muslimanskim prebivalstvom.

● Razoročitveni pododbor OZN, ki zaseda v Londonu, je začel delovati. Dolg je 244 kilometrov in so ga začeli graditi po zapori Sueskega prekopa. Iz Beršibe prevažajo petrolej v železniških cisterneh do velike rafinerije v Hajfi.

Še enkrat

Če logar ne ve, kaj je tri ali štiri

● Predsednik francoske vlade Mollet je izjavil, da bi alžirski muslimani izgnali vse tujce iz Alžira. Zanimal je, da bi francoski vojniki in orožniki izvajali nasilje nad muslimanskim prebivalstvom.

● Razoročitveni pododbor OZN, ki zaseda v Londonu, je začel delovati. Dolg je 244 kilometrov in so ga začeli graditi po zapori Sueskega prekopa. Iz Beršibe prevažajo petrolej v železniških cisterneh do velike rafinerije v Hajfi.

Še enkrat

Če logar ne ve, kaj je tri ali štiri

● Predsednik francoske vlade Mollet je izjavil, da bi alžirski muslimani izgnali vse tujce iz Alžira. Zanimal je, da bi francoski vojniki in orožniki izvajali nasilje nad muslimanskim prebivalstvom.

● Razoročitveni pododbor OZN, ki zaseda v Londonu, je začel delovati. Dolg je 244 kilometrov in so ga začeli graditi po zapori Sueskega prekopa. Iz Beršibe prevažajo petrolej v železniških cisterneh do velike rafinerije v Hajfi.

Polstoletni jubilej gasilcev v Otočcu Gostinstvo hoče v korak

Najstarejši gasilec v Otočcu tovariš Franc Florjančič praznuje letos 50-letnico požarnega dela v društvu.

Gasilsko društvo Otočec bo letos 5. maja praznovalo 50-letnico ustanovitve. Priljubljeni odbor za vsaki jubilej ima že sedaj polne roke dela. Obenem bo praznovali najstarejši gasilec Franc Florjančič, poštini upokojenec, 50-letnica delovanja v društvu. Oglekli smo se pri njem in pripovedoval nam je iz svojih spominov: »Ker so originalni zapiski o ustanovitvi gasilskega društva med okupacijo zginiti, hočem dati le bežno sliko o nekdanjem delovanju društva. V St. Petru, sedaj Otočcu, je bilo že več požarov. Prvi požar v vasi je bil leta 1888. Ta je upepelil polovico vasi, to je okrog 29 gospodarstev. Drugi požar je bil leta 1904. Takrat je pogorela hiša Franca Florjančiča z vsemi gospodarskimi posolji. Pri obeh požarih so pomagali gasilci novomeški gasilci. Ti požari so dali pobudo, da smo začeli misliti na ustanovitev lastnega društva. S pokojnim Francem Florjančičem sva šla v Novo mesto k takratnemu gasilcu Guštinu, in ga prosila za nasvet. Prav rad nama je ustregel, dal potrebna navodila in obljubil se nadaljnjo pomoč.

Kaj pa danes? Društvo predstavljajo mladi gasilci s požrtvovalnim poveljnikom Ivanom Gričarjem. Poleg tega so v društvu še veseli in navdušeni pionirji. Večkrat so že nastopili. Ugotovili smo, da so njihovi uspehi prav lepi. Člani — mladinci so 10. februarja imeli izpizbe za izprašane gasilce pod vodstvom tov. Finka iz Novega mesta. Ob 50-letnem jubileju bo društvo slavnostno sprejelo gasilce od onstran Krke, to je v vasi Sela—Ratež, Gumberk, Dolnja vas in Zihovo selo. Tudi pionirji bodo vključeni k našim pionirjem. Tovariša Franc Medle in Stefan Seruga sta organizatorja priključitve.

Se vedno: premalo investicij! Socialistična gostinska podjetja so lani potrošila za investicije samo dobra dva milijona 400 tisoč dinarjev za popravilo stavb in izpopolnitev opreme. To je toliko kot nič. Na natečaju za investicije je uspel le hotel Kandija za 12 milijonov din, toda pod zelo trdimi pogoji. Zdravilišče Smarjanske toplice, ki je šlo na natečaj za razširitev hotela za 18 sob, dozdaj kuhinja in restavracije, zdravilišče Doljenjske Toplice za kredit za gradnjo zunanje baze na ter obc. LO Novo mesto za preureditev gradu Otočec v hotelški objekt, na natečaju niso dobili kredita. Z zaprosenimi krediti bi med drugim pridobili 116 ležišč in tako bi bila potreba po nočiščih vsaj v Novem mestu in okolici za nekaj časa krita. Hotel Kandija bo z obljubljenim kreditom pridobil 36 ležišč.

Na občnem zboru so bili mnemja, da je nujno potrebno nekje najti sredstva za manjše investicije v gostinstvu. Sredstva naj bi dobila kot posojilo tudi tista zasebna gostišča, ki so pomembna v turističnem pogledu.

Za predsednika zbornice je bil znova izvoljen tov. Rudi Pintar

Ostala vprašanja Ugodnosti socialnega zavarovanja zasebni gostinci zelo slabo koristijo, saj se jih vključilo le 26 od 112. Zbornica je veliko storila za strokovni dvig kadra, vendar ga še vedno primanjkuje. Na tečaj, ki jih vsako leto organizira zbornica, se najmanj odzivajo prav zasebni gostinci. Zlasti je težko dobiti vodilni kader za gostinske obrate, to pa zaradi tega, ker imajo povprečno dobri natakarji večje prejemke kot direktorji, odnosno upravniki, ki odgovarjajo za poslovanje obrata.

ZLET V BIHAČ manifestacija bratstva in enotnosti

Na prvi seji novozvoljenega upravnega odbora okrajne zveze Partizanov Novo mesto, ki so ji prisostvovali tudi predstavniki političnega in družbenega življenja Novega mesta ter predstavnika JLA, je bilo celotno razpravljanje omejeno na prvi dve točki dnevnega reda — na izvolitve petih komisij, ki bodo v bodoče pomagale pri urejanju okrajne zveze pri uresničevanju sklepov in nalog, zadanih na zadnjem občnem zboru in na razpravo o bližnji veliki telesnovzgojni manifestaciji — zletu v Bihaču.

Ze v uvodnem nagovoru in pozdravu je novi predsednik okrajne zveze tov. Boris Čížmek omenil, da so bili predstavniki političnega in družbenega življenja Novega mesta, prav tako pa tudi sodelovali tudi nekateri atleti, moška vrsta orodnih telovadcev (Partizanov Novo mesto) in vrsti novomeškega društva v akademskih sestavih. Prav tako je predvideno, da bo na akademiji v Bihaču nastopila tudi folklorna skupina in zabavni sekstet Studentskega kluba okraja Novo mesto s slovenskimi narodnimi pesmi in priljubljenimi polkami. Računamo, da bo šlo v Bihač preko 500 udeležencev, saj bodo sodelovali tudi motoristi Avtomoto društva, taborniki, ki bodo pomagali pri urejanju taborniške in številske tehnični aparat. Ljudska tehnika bo pripravila ozvočenje in razsvetljavo taborniškega, JLA pa bo po vsej verjetnosti oskrbela prevoz s kamioni in prehrano v taborniški.

Mladinci in pionirji — gasilci v Otočcu

V drugi svetovni vojni so se otočki gasilci razpršili na vse strani. Gasilski dom je okupator uničil, prav tako gasilsko opremo. Ostala je le brigantina. Po osvoboditvi je bilo treba znova pričeti. V začetku je bilo v društvu precejšnje mrtvilo. Stari člani niso mogli več uspešno delati, treba je bilo organizirati mladino.

Ob sodelovanju zastopnikov občinskega ljudskega odbora si je upravni odbor Turističnega društva naložil takole dejavnost: park, v katerem je spomenik padlih borcev, bo društvo preuredilo in zavarovalo pred škodo, ki jo delajo otroci s tem, da hodijo po travi, lomijo veje in lepitičnato grmovje. Nameščena bo opozorilna deska, v parku bodo posajena eksotična drevesa poleg treh že nasaženih grmov aceleje, ki se je ohranila iz ledene dobe. V parku bo društvo namestilo tudi »žabo« za smeti. Park bo postal nekaj arboretum, ki bo zanimiv tudi za tuje. Da pa park še zanimivejši, bo društvo ob njem postavilo leva iz rimske dobe — in rimski občestni miljski kamen.

Malo, še vse premalo... Delo in načrt Turističnega društva v Trebnjem

Lani je bilo v našem okraju 17.094 turistov, od tega 972 inozemskih. Število turistov je bilo večje za 3.948 od l. 1955. Med te štejejo tudi bivanje socialnih zavarovancev v naših gostiščih. Domači gostje so imeli 53.538 nočnin, to je 7.076 več kot prejšnje leto, tuji gostje pa 2.136 nočnin ali 543 več kot predlanskim. Tako se je število nočnin, povečalo lani za 7.610. S tem je tudi dosežena največja prenočitvena zmogljivost naših gostišč. Povprečna doba bivanja je pri domačih gostih znižala od 3,9 na 3,3 dneve, pri tujih pa povečala iz 1,8 na 2,3 dneve.

Priljubljeni odbor je že zagotovil pomoč SZDL in ostalih organizacij ter JLA, ker zlet ne bo samo telesnovzgojna značaja, ampak bo imel tudi velik političen namen. O podrobnostih bomo še poročali. F. M.

Priljubljeni odbor je že zagotovil pomoč SZDL in ostalih organizacij ter JLA, ker zlet ne bo samo telesnovzgojna značaja, ampak bo imel tudi velik političen namen. O podrobnostih bomo še poročali. F. M.

Priljubljeni odbor je že zagotovil pomoč SZDL in ostalih organizacij ter JLA, ker zlet ne bo samo telesnovzgojna značaja, ampak bo imel tudi velik političen namen. O podrobnostih bomo še poročali. F. M.

DA BI BIL PROMET VEČJI

bi morali v prvi vrsti povečati število prenočišč. Teh je premalo zlasti v Novem mestu in Črnomlju, enako tudi v Kostanjevici in drugih turističnih centrih. Z nadvlado in preureditvijo hotela Kandija bo pridobljeno 36 ležišč. Razpoložljive tujske sobe so slabo opremljene. Dve tretjini sob je brez tekoče vode, prav

je prav reševanje osebnih zadev posameznih borcev naravnost prisililo nekatere prej slabo delavne odbore, da so našli stik s članstvom in se letili nalog, ki so doela njihova dolžnost. Zal so bili vse doslej proračuni občinskih zvez zelo skromni, da so komaj zadostovali za najnujnejše administrativne potrebe, najbolj pereče socialne probleme posameznih borcev, za razne proslave in pod. Tudi občinski odbori ZB so bili zanimati za uspehe teh otrok, izmed katerih je večina imela grenko, žalostno mladost, polno strahu, preganjanja, taborniške lakote in grobih rok. Zve za borcev si je prizadevala, da bi čimveč otrok padlih tovarišev šlo v šole, v uk obliki, trgovine in pod. Marsikaj ji je pri tem uspelo, marsikaj tudi ne, posebno ne tam, kjer je nastopilo vprašanje štipendij, prostih učnih mest v gospodarstvu, pomamlkanje stanovanj v internatih, nerazgledanost posameznih staršev (očeta ali matere). Zal so bila denarna sredstva pred leti, dokaj skromna, da ni bilo moč izdatneje pomagati vsem, ki tako pomoč zaslužijo. Nedavno anketa je pokazala, da je od 1076 otrok v okraju 59 učenec v osnovni šoli (1.—4. razred), 107 jih je v višjih razredih osnovne šole, 234 v nižji gimnaziji, 298 je učenec v gospodarstvu, 75 jih je v raznih srednjih šolah, 15 na univerzi, 26 v dopolnilni šoli, medtem ko je doma in nezaposlenih kar 282 otrok padlih borcev! Na sred-

njih šolah in univerzi je odločilo ne premalo otrok tovarišev, ki so dali življenja za vse, kar danes uživamo. Samo še nekaj let in otroci padlih borcev bodo vključeni v našo družbo kot njeni sodelavci in soustvarjalci. Pomoč za njihovo izobrazbo je zato zlasti zdaj večja in Zveza borcev v okraju se je odločila, da to delo nadaljuje še večjo prizadevanje kot v zadnjih letih. Lani n. pr. je dobivalo štipendije OLO in občini 348 otrok padlih borcev, za kar je bilo izdanih 11 milijonov in 533.000 din. Omeniti je treba tudi dopolnilno šolo v Smihelu, ki je namenjena otrokom kot priprava za vstop v razne poklice. Sem je treba šteti tudi skrb za kolonije in tabornjenja v mladini. Od leta 1953 do 1956 je bilo v razne počitniške in zdravstvene kolonije poslanih 1314 otrok padlih borcev, za kar je bilo izdanih skoraj 7 milijonov din.

Da ne bi pozabili slavnih dni revolucije Organizacije ZB skrbijo tudi za spomeniško in zgodovinsko de-

Gostovanje SVOBODE Bršljin v Črnomlju

Delavska prosvetna društvo »Svoboda« iz Bršljina priredi v soboto 20. aprila ob 20. uri koncert ženskega in moškega pevskega zbora v Črnomlju. Koncert bo v dvorani kulturnega doma. Med odmeri bo igral tamburaški orkester »Svobode«.

Dekleta v delovni četi pomagajo na stadionu onkraj Krke

Pred III. kongresom Zveze borcev NOV Slovenije Prvi v borbi - prvi v izgradnji

let starosti, 644 med 15. in 18. letom in 134 nad 18. leti. Pred dobrimi 4 leti so se začeli tudi prosvetni delavci na pobudo ZB bolj zanimati za uspehe teh otrok, izmed katerih je večina imela grenko, žalostno mladost, polno strahu, preganjanja, taborniške lakote in grobih rok. Zve za borcev si je prizadevala, da bi čimveč otrok padlih tovarišev šlo v šole, v uk obliki, trgovine in pod. Marsikaj ji je pri tem uspelo, marsikaj tudi ne, posebno ne tam, kjer je nastopilo vprašanje štipendij, prostih učnih mest v gospodarstvu, pomamlkanje stanovanj v internatih, nerazgledanost posameznih staršev (očeta ali matere). Zal so bila denarna sredstva pred leti, dokaj skromna, da ni bilo moč izdatneje pomagati vsem, ki tako pomoč zaslužijo. Nedavno anketa je pokazala, da je od 1076 otrok v okraju 59 učenec v osnovni šoli (1.—4. razred), 107 jih je v višjih razredih osnovne šole, 234 v nižji gimnaziji, 298 je učenec v gospodarstvu, 75 jih je v raznih srednjih šolah, 15 na univerzi, 26 v dopolnilni šoli, medtem ko je doma in nezaposlenih kar 282 otrok padlih borcev! Na sred-

njih šolah in univerzi je odločilo ne premalo otrok tovarišev, ki so dali življenja za vse, kar danes uživamo. Samo še nekaj let in otroci padlih borcev bodo vključeni v našo družbo kot njeni sodelavci in soustvarjalci. Pomoč za njihovo izobrazbo je zato zlasti zdaj večja in Zveza borcev v okraju se je odločila, da to delo nadaljuje še večjo prizadevanje kot v zadnjih letih. Lani n. pr. je dobivalo štipendije OLO in občini 348 otrok padlih borcev, za kar je bilo izdanih 11 milijonov in 533.000 din. Omeniti je treba tudi dopolnilno šolo v Smihelu, ki je namenjena otrokom kot priprava za vstop v razne poklice. Sem je treba šteti tudi skrb za kolonije in tabornjenja v mladini. Od leta 1953 do 1956 je bilo v razne počitniške in zdravstvene kolonije poslanih 1314 otrok padlih borcev, za kar je bilo izdanih skoraj 7 milijonov din.

Da ne bi pozabili slavnih dni revolucije Organizacije ZB skrbijo tudi za spomeniško in zgodovinsko de-

Prav člani ZB pozabljajo pri svojem poklicnem kot političnem delu nase in svoje zdravje. Posebno kmetje — člani ZB — ki niso socialno zavarovani, se malo poslužujejo zdravstvene pomoči. Posledice vojnih naporov in trpljenja seveda niso izostale. Zlasti pogoste so pri članih ZB različne živčne motnje, težje revmatične okvare (sklepopov, mišic in pod.), druge posledice revmatizma in aktivna pljučna tuberkuloza. Kar 146 članov ZB boluje za pljučno TBC. Čeprav je njeno zdravljenje zagotovljeno z državno pomočjo, ostaja neresen socialni problem družin takih bolnikov. Na razna zdravljenja in okrevanja je bilo od 1952 naprej poslanih 271 članov ZB, vojaških vojnih invalidov pa 374. Posebno pereče je vprašanje pomoči članom ZB, ki niso socialno zavarovani, podporo skupnosti pa nujno potrebujejo.

Skrb za socialno ogrožene člane ZB naj bo večja

Izmed komisij pri okrajnem odboru ZB je imela zadnja leta precej dela komisija, ki rešuje prošnja in pritožbe članov. Zelo veliko je bilo primerov, ko je bilo treba reševati socialno ogrožene člane, pomagati pri vključevanju otrok v poklice, pri obnavljanju v vojni porušeni domov, pri zdravljenju, preudih v službi itd. Okrajni odbor ZB je skrbje mimo tega, da pridobitev kvalifikacij članov pri raznih podjetjih in ustanovah (pri Okrajni cestni upravi, Upravi za gospodarstvo, pri Novolesu itd.) Na srednje strokovne šole je bilo poslanih 6 tovarišev, v dopisno Ekonomsko srednjo šolo pa sprejetih 46 članov ZB. Zveza borcev je sodelovala vedno tudi pri reševanju vseh invalidskih vprašanj. Zdravstveno stanje bivših borcev v okraju ni zadovoljivo.

Prav člani ZB pozabljajo pri svojem poklicnem kot političnem delu nase in svoje zdravje. Posebno kmetje — člani ZB — ki niso socialno zavarovani, se malo poslužujejo zdravstvene pomoči. Posledice vojnih naporov in trpljenja seveda niso izostale. Zlasti pogoste so pri članih ZB različne živčne motnje, težje revmatične okvare (sklepopov, mišic in pod.), druge posledice revmatizma in aktivna pljučna tuberkuloza. Kar 146 članov ZB boluje za pljučno TBC. Čeprav je njeno zdravljenje zagotovljeno z državno pomočjo, ostaja neresen socialni problem družin takih bolnikov. Na razna zdravljenja in okrevanja je bilo od 1952 naprej poslanih 271 članov ZB, vojaških vojnih invalidov pa 374. Posebno pereče je vprašanje pomoči članom ZB, ki niso socialno zavarovani, podporo skupnosti pa nujno potrebujejo.

Nekaj o klasični in atomski energiji

Dobro so nam v spominu strahotne rušilne moči modernih bomb, ki so v drugi svetovni vojni podirale evropska mesta in ubijale na tisoče in tisoče ljudi. In vendar so bile te »klasične bombe« kaj »nedolžne« v primeri s prvima dvema atomskima bombama, ki so jih Amerikanci vržili leta 1945 na Hirošimo in Nagasaki, kaj šele če jih primerjamo z najnovejšimi hidrogenskiimi (vodikovimi) bombami. Človeštvo se je zavedelo, kakšna veličanska rušilna sila je atomska, oziroma jedrska (nuklearna) energija, seveda, če se uporablja v rušilne namene. Na srečo je začela zmagovati druga težnja — kako to jedrsko energijo uporabiti v mirnodopske namene ter s tem olajšati in izboljšati človekovo življenje.

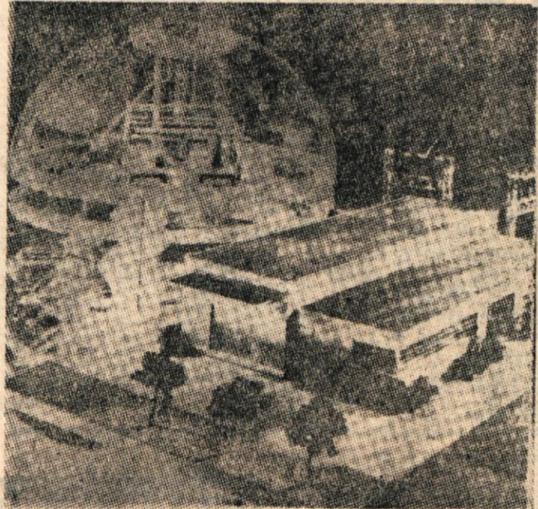
Koruzno zrno in tri tone premoga

Kakšne so prednosti, ki jih nudi jedrska energija? Vsekakor je to največji in najbolj ekonomični vir, ki ga danes moremo izkoriščati za pridobivanje toplotne, mehanske in električne energije. Največja prednost jedrsko-energetskih surovin je, da imajo v sebi koncentrirane izredno veliko energije. Ena to-

ne znamo te energije izkoriščati do kraja. V obratih, ki proizvajajo jedrsko energijo, ostane neizkoriščenih 99% jedrskih surovin. Kakšne veličanske možnosti se torej obetajo za izkoriščanje v bodočnosti, ko bo napredovala tehnika izkoriščanja!

5 krat cenejši!

Navzlic temu je pa proizvodnja jedrske energije veliko cenejša od energije, ki jo pridobimo v klasičnih elektrarnah.

Takšna bo v bližnji bodočnosti atomska elektrarna v Dounreayu v Angliji, ki jo zdaj gradijo

ne urana daje trilmilijonkrat več toplote energije kot ena tona najboljšega premoga, ali še nazornejša primerja: gram urana, ki je velik kot koruzno zrno, vsebuje toliko energije kot tri tone premoga! Takša zgoščenost energije daje v praktični uporabi izredne možnosti: zmanjšajo se stroški transporta, poveča daljina prevoznih sredstev (primer prva podmornica na atomski pogon »Nautilus«), potrebno ni toliko skladišč, omogočeni so pa tudi nekateri posebni tehnični uspehi (polet v vesolje, umetni zemeljni sateliti, izkoriščanje ledenih tečajnih področij). Danes že delajo načrte za lokomotive, ladje, letala in celo za avtomobile na atomski pogon, obratuje pa že v svetu nekaj manjših atomskih elektrarn.

Velikanske zaloge

Kakšne so doslej poznane zaloge jedrskih energij? Če označimo na pr. zaloge ekonomsko koristljivega premoga s 30 enotami, vse zaloge nafte in plina pa komaj s 6 enotami, imamo znanih zalog jedrske energije 1700 enot! Seveda pa danes še

živimo na stari način. Proizvodnja 1 kg naravnega urana stane okrog 40 dolarjev, premoga, plina in nafte povprečno 1 dolar. Toda v primeru z energijo, ki jo da uran, je navzlic temu, da se izkoristi le 1% jedrskih goriv, jedrska energija še vedno 5 krat cenejša od klasičnih goriv (premoga, nafte, plina), ki so povrh tudi čedalje dražja.

Jugoslavija in jedrska energija

Pri nas nujne potrebe za proizvodnjo jedrske energije še niso. Naše ekonomsko izkoristljive vodne sile znašajo letno okrog 60 milijard kWh, od teh je pa doslej izkoriščeno le malo manj kot 3 milijarde. Zaloge premoga so okrog 20 milijard ton. Računajoč na stalni porast potrebnosti je zalog premoga za kakih 100 let. Vendar bomo tudi pri nas v bližnji bodočnosti začeli graditi prve naprave za pridobivanje jedrske energije, zlasti tam, kjer ni vodnih sil, premoga, nafte in plina. Za sedaj naši inštituti v Beogradu, Ljubljani in Zagrebu proučujejo vse probleme proizvodnje jedrske energije.

Novi načrti Radio kluba v Novem mestu

Pred kratkim je bila redna letna skupščina Radio kluba Novo mesto. Zbralo se je okoli 30, predvsem mladih prijateljev in radiomaterjev, ki so marsikaj zanimivega in koristnega zvedeli, še več pa povedali o dosedanjem odboru, ki se je v dveh letih dvakrat »pomladil«. Vendar smo iz poročila predsednika kluba tov. Zoriča ugotovili, da je klub letos, zlasti po izvolitvi novega odbora, kar marljivo delal. Organizirali so tečaj za radio amatere — začetnike in ob 10-letnici ljudske tehnike tudi vidno sodelovali na jesenski razstavi LT v Novem mestu. Ob pomoči OOLT in obistati, si je klub nabavil droben material za tečaj. V zelo živahni debati so člani razpravljali in izmenjali marsikatero koristno misel. Po volitvah novega odbora je skupščina sprejela tudi okvirni načrt dela, ki je takel:

organizacija tečaja (osnovnega) za najmlajši naraščaj pionirje osnovnih šol in nižjih razredov

gimnazij), poglobitveni tečaj za starejše radiomaterje — za delovno mladino naših obrtnih delavnic in tovarn. Pripominjam, da se je že prizavilo v ta tečaj 10 mladih delavcev podjetja Motomontaža v Novem mestu. Novost Radio kluba v Novem mestu bo ustanovitve PP sekcije za sprejemanje in oddajanje. Še letos bodo uredili radio-oddajnik (komarčini) za Novo mesto in okolico, poleg tega bodo pa začeli z oddajanjem in iskanjem zvez na radijski amaterski valovni dolžini. Člani kluba bodo poleg teh nalog tudi prav radi pomagali OOLT pri delu na terenu in v mestu.

Ob zaključku skupščine je bilo poudarjeno, da mora klub razširiti svoje vrste med mladino in prodreti v tovarne in obrtne delavnice. Zastopnika občinskega in okrajnega odbora LT sta zborovalcem nakazala nekaj nalog in želela članov čimveč uspehov in novih članov, objubilpa pa sta tudi pomoč.

Radi ga cukamo...

Lanskoletne gostinske storitve v našem okraju

V okraju je 156 gostinskih obratov — 4 hotela, 6 planinskih koč, 3 restavracije, 127 gostiln, dva kavarni, 10 bifejev in 3 slaščičarne, 1 menze, tako pravi statistično poročilo okrajne gostinske zbornice Novo mesto.

Vsi gostinski obrati v okraju imajo 7.635 sedežev, to je 33 manj kot leta 1955, imajo pa tudi 568 ležišč, to je 27 več kot leta 1955. Zasebna gostišča ima-

jo 5.112 sedežev in le 123 ležišč. Navzlic večjemu številu sedežev v zasebnem sektorju, je znašal promet lanj pri tem manj kot 88 milijonov od skupnega prometa gostinstva lani, ki je znašal 352.526.000 dinarjev. Skupni promet je bil lani manjši od predlanskega za 8,4 odstotke.

Lani so gostišča prodala vina 696.538 litrov, to je 135.576 litrov manj kot predlanskim. Nasprot-

no pa smo popili piva 232.232 litrov, to je 6.472 litrov več. Tudi žganja smo popili 2.867 litrov manj, vendar še vedno veliko, kar 53.958 litrov. Močno smo se omejili pri drugih žganih pijačah. Kar 23.758 litrov manj smo jih popili. Menda je na omejitvi pitja teh pijač najbolj vplivala cena. Kisle vode in sifona smo popili 184.893 litrov, ali 32.725 več kot predlanskim. Sadnih sokov smo popravili 8.948 litrov, kar je le 1.565 litrov več kot prejšnje leto, drugih alkoholnih pijač pa tudi le 330 litrov več.

Za alkoholne pijače v gostinstvu smo lani izdali povprečno 2.024 din na prebivalca, za brezalkoholne le 197 din na prebivalca, za hrano pa povprečno 1.072 na prebivalca. Se pravi, da je glavni izdelek za storitve gostinstva še vedno alkohol. Razne veselice, vinotoki, zidanice in drugi prostori, kjer ga cukamo v počastitev tega ali onega, za boljše voljo, za večjo korajžo, za utapljanje lju-bezenskih, družinskih, pravdarskih, davčnih, taksarskih, bolezenskih, prebavnih in drugih tegob, nam poberejo mimo tega še prenekateri tisočak in delovno uro.

Bogdan Borčič: ILUSTRACIJA

ZANIMIVOSTI

Povojne žrtve morja

Med vojno je polaganje min v morje najbolj običajen način obrambe pred sovražnimi ladjami in hkrati borba proti njim. Po končani vojni mine poberejo ali uničijo, vendar vseh skoraj nikoli. Tako je tudi od drugih svetovne vojne ostalo v morjih polno, prosto plavajočih min, ki so povzročile že veliko škodo. Po končani vojni do danes se je zaradi min potopilo 295 ladij. Največ izgub je bilo pred belgijsko in holandsko obalo, kjer se je potopilo 25 ladij, poškodovanih je pa bilo 65. Lansko leto sta se potopili dve ladiji zaradi min.

Smrt mlade vdove na gmadi

V nekem kraju blizu New Delhija se je pred kratkim zgodil primer, redke dandanes tudi v najbolj zgoščenih krajih

Sophia Loren se rada ukvarja tudi s telovadbo. Na sliki jo vidimo med odmorom v času snemanja filma »Kruh, ljubezen in...«, ko telovadi na balkonu hotela, kjer je nastanjena vsa filmska ekipa

Indije. Mlada vdova nekega maharadža se je pod pritiskom versko blaznih sorodnikov dala sezgati na gmadi skupno s truplom svojega moža, kot to določajo stari verski običaji. Sezgati se je dala tako, da je v naročju držala glavo svojega mrtvega moža. Policija ni mogla preprečiti tega strašnega verskoblaznega obreda, ker ji je to onemogočilo 15.000 fanatičnih vernikov, ki so prisostvovali obredu. Policija je aretirala vseh 13 sorodnikov nesrečne vdove, ki so jo prisilili na to dejanje.

Šef policije — gangster

Pa ne v »western« filmu, ampak zares. V francoskem mestu Douaiju so vsi spoštovali 30-letnega šefa žandarmerije gospoda Fagarda. Bil je to skromen človek, toda strog čuvar reda in zakonitosti, ki je vestno opravljal svojo dolžnost že 16 let. Zločince, tatove in podobne nepridiprave je preganjal neusmiljeno in v službi ni poznal počitka. Imel je ženo in dvoje otrok in sploh živel mirno uradniško življenje. Toda nekega dne se je zaljubil v neko mlado dekle. Ljubica je terjala čedalje več materialnih dokazov ljubezni, šef žandarmerije je pa imel majhno plačo. In takrat se je začelo. Nabral je še nekaj pajdave in z njimi napadel poštni transport denarja, nato pa odšel s ljubico (in z denarjem) v Pariz, ko je od svojih predstojnikov dobil krajši dopust zaradi »zdravljenja«.

Tretji dan svojega dopusta je pa telefoniral iz Pariza in vprašal, ali naj se vrne domov, ker je »bral v časopisih o napadu na poštno pošiljko in bi rad sodeloval pri iskanju roparjev«. Odgovorili so mu naj takoj pride. Komaj je na postaji stopil iz vlaka, so ga prijeli in odpeljali v zapor, kjer je bil 16 let upravnik. Izdala ga je ljubica. Obsojen je na 20 let.

Posledica slabih filmov

Mladinski kriminal se tudi v Kanadi širi in nekateri primeri kažejo, da so očitna posledica filmov, ki jih gledajo mladi ljudje. V Torontu je bila posiljena in nato umorjena 4-letna deklica. Obtožen je nek 17-letni deček. Nekaj dni za tem sta dva po 16 let stara fanta, takoj, ko

sta gledala kavbojski film, šla v trgovino in kupila vsak svojo puško in veliko nabojev. Nato sta šla v park in pričela streljati drug na drugega, kot sta to videla v filmu. Posledica: eden mrtev, drugi v zaporu.

Neki 13-letni deček je hotel v kleti posnemati prizore, ki jih je videl v filmu. Pri tem se je obesil.

Avtomobili bodočnosti

Na mednarodni atomski konferenci v Zenevi lani je bil deležen posebne pozornosti referat strokovnjaka »Radio Corporation of America« o spreminjanju atomske energije v električno. To spreminjanje se izvaja s pomočjo izotopa niklja 63, katerega izžarevanje ni nevarno, njegovi elektroni pa se neposredno spreminjajo v električno. V poročilu je tudi navedel, da kilogram niklja 63 lahko poganja en avtomobil 85 let!

Šeicer pa sedaj še lahko mirno spimo in si ne belimo glave, kako bo čimprej prišli do takega avtomobila, ker kilogram niklja 63 stane »samo« pol milijarde dinarjev.

730.000 dolarjev za raziskovanje raka

Za raziskovanje raka je dobila kanadska ustanova National Center Institute 730.000 dolarjev.

Še ena begunska usoda

V Halmiltonu (Kanada) je policija aretirala Aleksandra Markoviča, ker je obtožen, da je ubil jugoslovanske begunko Jeleno Lazič. Ta je s svojim možem, ki živi ločeno od nje, pobegnila iz Jugoslavije leta 1948. V Jugoslaviji je bila baje operna pevka, v Kanadi je pa bila zaposlena kot delavka v tekstilni.

Rim, mesto pohujšanja

Papež Pij XII. je, kot poročajo, z velikim nemirom in bolečino ugotovil, da je Rim mesto pohujšanja. Izjavil je, da je Rim gnezdo brezbožnega komunizma in nemoralnosti. Kritiziral je nemoralne programe rimskih televizijskih postaj in dal navodila duhovnikom, naj z vso verno zadržajo pohujšanje in delujejo za povratek izgubljenih duš v naročje matere Cerkve.

Največje potniško letalo

Na liniji Vel. Britanija—Kanada je pričelo vrteti dosedaj največje potniško letalo na svetu na raketni pogon. Letalo sprejme lahko 132 potnikov in razvija hitrost 600 km na uro. V dobrih desetih urah nepretrganega letenja preleti 6.000 km dolgo pot iz Vel. Britanije v Kanado.

OKROGLE

NATANČNEZ

»Ali ne veste, da se v pisarni med delom ne sme brati časopisov?«
»Vem, tovariš šef, saj zato sem prenehal z delom.«

BLAGAJNIŠKA

»Veste, tovariš direktor, jaz sem dober blagajnik: v prejšnjem podjetju so jokali, ko sem odšel.«
»No, pri nas se to ne bo zgodilo, ker vas bomo stalno kontrolirali!«

ARGUMENT

»No, kateri od vaju je začel pretepet?« vpraša sodnik obtožena in tožišča.
»Tožišči, tovariš sodnik: on me je tolkel v šahu.«

SLAB OKULTIST

»Veste, ljuba tovarišica, jaz sem okultist, znam uginiti tuje misli.«
»Čudno: zakaj pa potem sedite na drugem koncu divana?«

VESELO NOVO MESTO

»...Prvenstveno pravico do stanovanja imajo življenjsko nevarne osebe.«

»Ti, zakaj pa rabijo oklopni voz na igrišču?«

»Ali neumno vprašati! — v njem sedi vendar sodnik!«

21. Ko so se pričeli tovorniki odpravljati, so prijezdili trije grajski: gospod Andraž in dva hlapca. Prikrajač so vedeli, da se bo Andraž pohlep le težko ustavil pred tovorniki. Res je oskrbnik Andraž ustavil konja in oblastno zaklical: »Od kod, ljudje?«

Toda tovorniki se niso dali prestrašiti, bilo jih je dvanajst ljudi in dobro oboroženih. Dva hlapca sta se približala prvemu tovorniku, toda že so se konji začeli pomikati in oskrbnik je jezno vzkliknil: »Prav, kakor hočete!«

Tedaj je Gregec razumel, zakaj je gospod Andraž tako jezen: plen pri tovornikih mu je ušel. Gregec se je glasno zasmejal, oskrbnik je še bolj jezno pogledal, župan pa je Gregecu priročil krepko zaščitko: »To je Hriščev,« je dejal. »Oče sedi v stolpu, sin bo prišel za njim.«

22. Medtem so se tovorniki že odpravili. Prikrajač pa so premišljevali o Turkih. Cesar niso pobrali grajski, bodo pobrali Turki; tako je, kadar je slaba letina...

Miha in Gregec pa sta stopala za tovorniki, Gregec si je drgnil obraz. Če bi ga Košuta udaril kje na samem, naj bi bilo — toda tako, pred vsemi! »Plačal bom bom!« je godel, ko je hodil za bratom. In oskrbniku tudi. Tovorniki se oskrbniku niso prestrašili! »Rad bi videl, kako bi ga tovorniki posekali!« je dejal Miha. »In marsikdo bi jim rad pomagal. Jaz že!« je še dodal. Gregec pa je spoznal, da so ljudje dovolj močni za to, le da si ne upajo. Mora že biti kaj drugega, razen same moči...

Ko pa sta se ustavila pred hišo, si je z roko nenadoma zastrl oči in pokazal proti vzhodu: »Jezdec!« je zaklical.

23. »Jezdec!« je ponovil tudi Miha in strmel v daljavo. Najprej se jima je zdelo samo kot prikazen, toda prihajal je vedno bliže. Zdal je srečal tovornike, za trenutek je obstal in nekaj kazal proti vzhodu. Nato je oddiral dalje. Tovorniki so se ustavili. Ne, obračalo se in hitijo nazaj proti Prikraju, bidejo po konjih in kriče. Jezdec pa se bliža, zdaj je pred hišo. Ugledal je fanta. Udaril je po konju, se v diru obrnil in hrupavo zakričal: »Turki!«

Fanta sta prebledela. Gregec si je potegnili z roko preko čela, noge so mu zatrepetale. »Kaj stojiš, klada!« je zatulil Miha in ga sunil pod rebra ter s presunljivim glasom zakričal v hišo: »Turki gredo!«

24. Mati je pritekla iz hiše in se ječe zgrabila za glavo. »Ne tarnajte!« je kričal Miha. »Poberite, kar je kaj vrednega in poldite v Ivanom in Tinco v tabor! Drugo ureditva midva z Gregcem!«

Miha je hitel odvezovati živino in jo je z Gregcem spravil na prosto. Ko je Hriščevka videla, kako nagla sta otrkela, se je zdramila in odjekala v hišo. Z Gregcem je Miha odgnal oba vola in obe kravi navkreber, na hrbet si je naložil koš sena, pa tudi Gregec ga je nesel, kolikor je mogel, v naročju. Zivali so težko sople, drselo jim je in padale so na kolena.

Na rebri sta se ozrla v vas. Pretresljiv krič je šel od hiše do hiše, v cerkvi je bilo plat zvona. Stric Ahac kliče ljudi. S prepadenimi obrazi sta se ozrla na vzhod.